

Predikan i Kindaholms församling 2015 av Tobias Bäckström

9 sönd efter tref.

”Goda förvaltare”

1 Mos 1:24-2:3

1 Petr 4:7-11

Matt 25:14-30

Ps: 180, 656, 288, 398, 13

Hur blev Warren Buffet världens rikaste man? Han som gick från två tomma händer till en enorm förmögenhet genom att göra affärer med aktier. Jo, för det första har han hela tiden tänkt *långsiktigt*, han har inte ryckts med i tillfälliga trender utan snarare varit den som gått mot strömmen på aktiemarknaden. Och han har *använt* sitt kapital, vågat riskera det på rätt sätt.

Liknelsen som Jesus ger oss om talenterna är naturligtvis först och främst en liknelse och inte råd och tips hur vi ska tänka i aktieaffärer. Talenterna, det är våra liv, våra begåvningar och mänskliga resurser. Men inte bara de *skapelsegivna* gåvorna utan även *nådegåvorna*, det som Petrus talar om i episteln: ”Tjäna varandra, var och en med den nådegåva han har fått, som goda förvaltare av Guds nåd.” Paulus räknar upp olika nådegåvor i Romarbrevet: ”profetians gåva, tjänandets gåva, undervisningens gåva, tröstens gåva, generositetens gåva och barmhärtighetens gåva.” Det är gåvor vi fått på olika sätt och i olika mått, men vi har alla fått dem för att förvalta dem.

Men även om talenterna inte första hand står för pengar kanske vi ändå kan lära oss något från framgångsrika personers investeringsfilosofi. Vad var det för fel som den här tjänaren gjorde, han som fick en talent att förvalta? Jo, han var så rädd för att riskera den att han inte vågade investera den. Han gömde undan sin talent istället för att använda den, han vågade inte äventyra den i affärer.

Ändå var det inte så mycket som hans herre begärde: ’du hade åtminstone kunnat sätta in den på banken och så fått ränta på pengarna’. Även en lågriskinvestering hade varit bättre än att bara gömma pengarna.

Jag tror att det är så man får förstå Jesu ord: ”Var och en som har, han skall få, och det i överflöd, men den som inte har, från honom ska det tas även det han har”.

Hur förökar vi våra talenter? Jo, genom att använda dem! Oavsett om vi pratar om skapelsegivna gåvor eller nådegåvor så växer de när vi omsätter dem. Har du tröstens gåva? Ja, genom trösta andra kommer gåvan öka. Har du undervisningens gåva? Genom att lära andra växer gåvan.

Tjänaren som grävde ner sin talent i jorden, vad gjorde pengarna för nytta där? För honom var det ju som om talenterna inte fanns. ”... den som inte har, från honom skall tas också det han har”. Ja, använder vi inte våra gåvor så förtvinar de och försvinner. Då tas de ifrån oss, för vad ska du ha en gåva till om du ändå inte använder den? *Use it or lose it!*

Tjänarens skyller på att han var rädd, rädd för sin Herre, rädd att han skulle vara hård och ta för sig mer än vad han hade rätt till; skörda där han inte sått. Och visst kan rädsla verka förlamande för oss så att vi inte vågar använda de gåvor vi fått. Johannes skriver i sitt första brev: ”rädsla hör samman med straff, och den som är rädd har inte nått kärlekens fullhet”. En föreställning om Gud som hård och straffande har hindrat många nådegåvor att blomstra.

Men det finns något i tjänarens ursäkter som inte stämmer. Han visste ju mycket väl att han hade gjort fel, det kom inte som en överraskning för honom. Och om han nu trodde detta som han sa om sin herre, att han var hård och sträng, så borde det ju bara vara desto större anledning för honom att investera sin talent. Särskilt som det visade sig att hans herre inte begärde så mycket, han hade varit nöjd om han satt in den på banken för att få ränta på den.

Jag tror att den verkliga anledningen till att tjänaren grävde ner sin talent är något annat. Han fick ju bara *en* och tittade avundsjukt på sina medtjänare där den ena fick dubbelt så mycket och den andre hela fem gånger så mycket. Och så tänkte han: ”det är ingen idé”. Känns det igen? Hur lätt blir det inte att vi tänker så när vi har något som tycks smått: ”det lönar sig inte. Hade jag bara haft lite mer, större tillgångar då hade ansträngning varit lönt, men inte nu.” I grunden är det den dåliga självkänslan som talar, eller avundsjukan när man tittar snett på hur mycket andra har.

Men *är* det då inte orättvist att talenterna delas ut så olika? Varför får inte alla lika mycket? Det här går ju på tvärs vad många tänker i vårt samhälle, kanske särskilt i det svenska samhället: rättvist är när alla har lika mycket. Men den här mannen i liknelsen har uppenbarligen en annan syn på rättvisa: rättvist är när var och en får efter förmåga. Var och en får så mycket som den klarar av att förvalta. Det hade inte varit rättvist att begära av någon *mer* än vad denne klarar av, det ställs ju högre krav av den som fått mer.

Gud har skapat oss olika och ger oss olika gåvor. Vi kan tycka att det är orättvist men bara om vi betraktare det som vårt eget. Men ingenting som vi har är i egentlig mening vårt. Våra liv har fått från Gud, våra mentala resurser och begåvningar. Allt det som kan innefattas i det som i liknelsen kallas talenterna. Allt har vi fått att förvalta. Vi har inte fått det för egen del utan för andras, för att andra ska få nytta och glädje av det.

De två första tjänarna fick båda höra samma sak: ”du har varit trogen i det lilla”. I det lilla! Ändå hade de förvaltat talenter som var och en var värda lika mycket som 16 årslöner för en arbetare på den tiden. Men jämfört med den belöningen som de fick var det ”det lilla”.

Istället för att titta på vad andra har fått, så fokusera på vad du själv har. Det viktiga är inte hur väl du lyckas utan att du är trogen i det lilla, trogen den talent som just du blivit anförtrodd med. Och att inget förvaltarskap kan bära frukt utan Guds hjälp. Som Petrus skriver i episteltexten: Den som ... tjänar ska komma ihåg att han tjänar med den styrka Gud ger.